

Vojni reševalec Desmond Thomas Doss

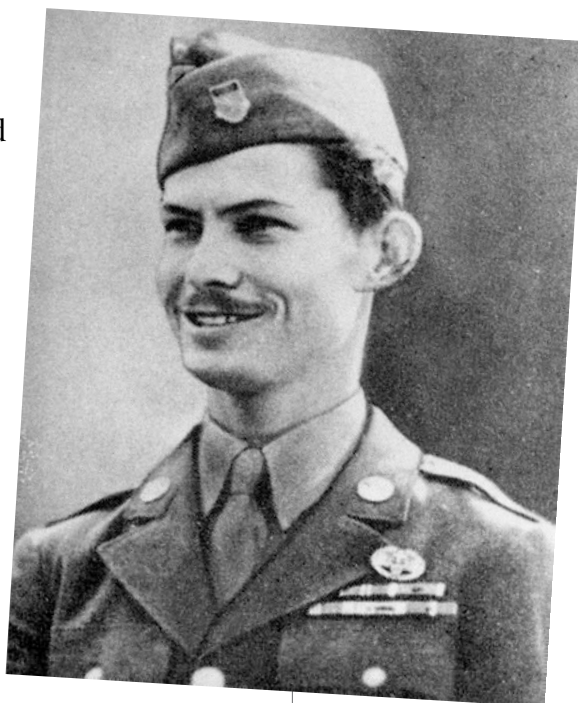
ODLIKOVANI JUNAK, KI JE MED DRUGO SVETOVNO VOJNO
SAM, BREZ IZSTRELJENEGA NABOJA, POGUMNO REŠIL
ŽIVLJENJE 75 RANJENIH VOJAKOV

Zdravko Kvržič

Ameriški desetnik in vojni reševalec Desmond Thomas Doss (7. 2. 1919 – 23. 3. 2006) se je rodil v ZDA v mestu Lynchburg v Virginiji. Odrasel je v predani verni družini adventistične cerkve sedmega dne. Njegova vzgoja je temeljila na verskem prepričanju o nenasilju, vegetarijanskem življenjskem slogu in spoštovanju sobote (Sabbath) kot sedmega dne za počitek, ki je služil preučevanju Biblije in čaščenju Boga tako v cerkvi kot v zasebni meditaciji in v molitvi.

Ko so ZDA 2. 12. 1941. leta nekaj dni po napadu na ameriško пристanišče Pearl Harbor vstopile v vojno, je Desmond Thomas Doss delal v pomorski ladjedelnici Newport News v Virginiji. Izbral je vojaško službo, kljub temu da mu je zaradi

Desmond Thomas Doss
(Vir: svetovni splet)

dela v ladjedelnici bil ponujen odlog služenja v vojski. Doss je čutil klic, da služi svoji domovini in pomaga sočloveku. Ko je bil spomladi 1942 vpoklican v vojaško službo, se je brez oklevanja pridružil vojski. Od Dossa je bilo zahtevano, da je opravil običajno osnovno vojaško usposabljanje. Dopustili so mu, da se je odpovedal treningu z orožjem in dobil je celo dovolilnico za obisk cerkve ob sobotah. Doss zaradi osebnih prepričanj adventista sedmega dne ni želel

ubiti sovražnega vojaka ali nositi orožje. Ravno zaradi tega je že med usposabljanjem imel veliko težav z drugimi vojaki in nadrejenimi, ki so ga nemalokrat ustražovali. Nadlegovali so ga in mu grozili: »Doss, ko bomo odšli v boj, bomo poskrbeli, da se ne boš vrnil živ.« Ko je ponoči molil, so vojaki nanj metali škornje in druge predmete. Vendar je Doss kljub vsem ustraževanjem ostal zvest svojim verskim prepričanjem in ostal je zgleden vojak. Večkrat so ga poskušali odstraniti iz bojne enote, ker so menili, da je bil strahopetec in da s tem škodi enoti. Njegovi poveljujoči častniki so ga poskušali

odpustiti zaradi duševne bolezni, vendar tega ponižujočega dejanja ni želel sprejeti in je izjavil, da zaradi svoje vere ne more pristati na odpust iz vojske. Prav tako so ga neuspešno želeli poslati na vojaško sodišče, ker ni želel orožja in streljati. Dossovi poveljniki so sčasoma odnehali, saj so se zavedali, da takšna razrešnica na višjih ravneh nikoli ne bo odobrena. Doss je na koncu postal bojni reševalec. Ko je njegov 307. pehotni bojni polk 1944 vstopil v vojno na Pacifiku, so se isti vojaki, ki so sprva sovražili Dossa, začeli zavedati njegove pomembnosti bojnega reševalca. Zavedali so se, da bo na bojnem polju pod sovražnikovim ognjem z reševanjem njihovih življenj tvegalo svoje življenje.

Med bojevanjem na otoku Okinava 1945 se je 307. pehotni polk soočil z močnim japonskim sovražnikom. 307. pehotni polk se je boril na približno 400 metrov visoki vzpetini na kamnitem hribu Hacksaw Ridge. Na zadnjih približno enajstih metrih višine so ameriški vojaki postavili tovarne mreže, s pomočjo katerih se jim je uspelo povzpeti na sam vrh. Na samem hribu so japonski vojaki dolga leta utrjevali svoje položaje z bunkerji, orožjem in s sistemskimi rovi.

Boji na hribu med ameriško in japonsko vojsko so bile srdite. Neoboroženi Doss je ranjence zdravil in reševal pod sovražnikovim ognjem. Odstranil je vse oznake, ki so kazale, da je bojni reševalec, saj so japonski vojaki vedeli, da bi smrt bojnega reševalca povzročila še večje izgube ameriških vojakov, ki bi ranjeni brez upanja obležali na bojnem polju, čakajoči na svojo smrt. V naslednjih nekaj dnevih se je Doss nenehno izpostavljal smrtni nevarnosti, da bi pomagal padlim tovarišem. Pogumno se je izpostavljal smrtni nevarnosti, da bi rešil iste vojake, ki so ga nekoč ustražovali.

Do 5. 5. 1945 so se boji srdito okrepili do te mere, da je bilo vsem ameriškim vojakom ukazano, da se s hriba umaknejo. Doss je ukaz zavrnil, ker na hribu ni želel zapustiti ranjenih vojakov. Doss je 75 na hribu ujetim ranjenim vojakom, ki so bili v preslabem zdravstvenem stanju, da bi se lahko sami umaknili, rešil življenje. Z vrha hriba jih je z vrvjo drugega za drugim spuščal k soborcem, ki so ranjene odpeljali na varno v vojaško bazo. Doss skorajda čudežno ni bil ranjen in je s svojim polkom sodeloval v bojih vse do 21. 5. 1945, takrat pa so ga večkrat ranili drobci granat, ostrostrelska krogla pa mu je poškodovala roko. Še naprej je postavljala druge na prvo mesto in zavrnil zdravljenje pred resneje ranjenimi. Zaradi obsežnih ran je bil Doss konec maja po dolžnosti evakuiran. Zaradi svojega velikega ter nesebičnega poguma je bil odlikovan s številnimi vojaškimi medaljami z največjim

spoštovanjem vrha ameriške vojske in ameriškega predsednika Harryja S. Trumana. Čeprav mu uradno priznavajo, da je rešil 75 ameriških vojakov, se po drugih podatkih ocenjuje, da je rešil najmanj 100 življenj, med njimi tudi kakšnega sovražnikovega vojaka. Po vojni je živel umirjeno in srečno ter dolgo življenje.

Viri:

Desmond Doss - The Conscientious Objector. [Online]. Dostopno na: <https://desmonddoss.com/index.php> [18. julij 2021].

Private First Class Desmond Thomas Doss, US Army: Medal of Honor Series. [Online]. Dostopno na: <https://www.nationalww2museum.org/war/articles/private-first-class-desmond-thomas-doss-medal-of-honor> [18. julij, 2021].

Doss na vrhu Hacksaw Ridgea (Vir: svetovni splet)